

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Audiența lui Justh.

Sibiu, 29 Ianuarie n.

S'a dat mare importanță faptului, că domnul Justh, președintele camerei ungare, a fost chemat pe Marți la Viena, pentru a fi primit în audiență din partea Maiestății Sale. Și cu drept cuvânt, pentru că consultarea fruntașilor politici, cari nu fac parte din guvern, mai ales a preșidenților corpurilor legiuitoare, o află domnitoriul de necesară cam de regulă atunci, când situația guvernului nu mai e sigură și criza ministerială e inevitabilă.

De astădată nu e însă cazul acesta. Situația guvernului nostru încă nu e atât de rea, ca să se gândească la demisionare; prin urmare, domnul Justh, președintele camerei ungare, nu pentru aceea a fost primit în audiență, ca să spună Monarhului cum ar putea fi delăturată ori rezolvată criza, care nu există, ci pentru a auzi Monarhul chiar dela dânsul, cel mai mare aderent și luptător al băncii naționale ungare, care e dorința și părerea sa în chestia aceasta, și cam pe ce cale ar crede el, că dorința i-ar putea fi realizată?

Domnul Justh a fost primit în audiență Marți, la oarele 11 dimineața, și a stat în fața Monarhului 45 de minute. Monarhul i-a dat deci voe și timp, să spună tot ce-i zace la inimă și domnul Justh sigur că a zugrăvit Maiestății Sale situația de acasă așa cum e: îi va fi spus, că nu numai el, ci întregul partid independist cere bancă independentă ungară, ori apoi cel puțin o bancă de cartel deocamdată.

Maiestatea Sa îl va fi ascultat cu obicinuită răbdare, și apoi îi va fi mulțumit pentru informațiile date, și audiența a fost terminată, iar domnul Justh a putut se spune ziariștilor cari doreau să afle ceva despre rezultatul audienței, că Ma-

iestatea Sa nu l'a imputernicit să facă nici o comunicare despre cele întâmplate, prin urmare nu le poate spune nimic alta, decât că Maiestatea Sa l'a primit foarte grațios, și că vre-o hotărâre definitivă nu a adus cu sine audiența sa.

Foarte natural. Maiestatea Sa l'a chemat pe dl Justh ca el să dea informații Maiestății Sale, iar nu pentru Maiestatea Sa să-i comunice vre-o hotărâre. A primit informațiile dorite, acum va precumpani, va consulta pe sfetnicii săi, și apoi va — decide. Până la hotărâre mai este deci o cale cam lungă.

Cu toate acestea, situația e foarte critică, și faptul, că domnul Justh a fost primit foarte grațios la palat nu a împins cu nimica înainte carul coaliției, ajuns în mare primejdie. A devenit inevitabilă spargerea coaliției și formarea unui nou partid de guvernament, pe care să se poată răzima guvernul, fie cel de acum, fie altul, pentru că cu coaliția nu mai e de guvernare.

Ce are deci să urmeze și ce poate să urmeze? Ori aceea, că partidul independist primește singur conducerea țării, formându-se un guvern nou, curat kossuthist, ori apoi dizolvarea parlamentului și efectuarea alegerilor noi pentru dietă, în scopul, ca din ele să iasă o majoritate, care să nu mai pretindă bancă independentă maghiară, și care să fie mai conciliantă și în chestiile militare față de Viena.

Eventualitatea primă s'ar putea întâmpla atunci, când Coroana ar fi convinsă, că Ungaria poate să și aibă banca ei independentă națională, fără ca prin aceasta să fie jicnite interesele celelalte părți de monarhie, pentru că în cazul acesta, partidul kossuthist, însărcinat cu formarea cabinetului, ar renunța poate dela toate celelalte pretențiuni naționale ale sale, și s'ar mulțumi pe un timp oarecare numai cu banca

independentă. Iar eventualitatea a doua, dizolvarea parlamentului și facerea alegerilor noi pentru dietă, are să urmeze negreșit în cazul, când Coroana nu se învoeste cu nici un preț la desfacerea în două a băncii actuale austro-ungare, și nici partidul kossuthist nu renunță dela această pretențiune a sa, ci se ține de cuvânt și nu mai votează nimica, deci nici contingentul de recruți. E apoi irelevant, că alegerile noi le va face actualul guvern, ori altul.

Fiind aceasta, și nu alta situația, ne vine a crede, că cei din partidul kossuthist vor ținea seamă de ea, și în momentul ultim vor face o schimbare de front, mulțumindu-se în chestia băncii cu niște promisiuni pentru viitorul mai îndepărtat, și rămânând la putere, unde totuși e mai bine decât în neagra opoziție. Pentru că nime nu știe, dacă din nouăle alegeri vor mai putea scoate ei majoritatea parlamentară ori nu?!

Din parlament. În dietă se continuă dezbaterile generale asupra proiectelor de lege despre reformele de dare. În ședința de Luni a vorbit dintre deputații naționaliști domnul Dr. Aurel Vlad, combatând cu argumente tari noul sistem de dare. Vom reproduce vorbirea întreagă.

Procesul „Gaz. Transilvaniei.”

Cetim în numărul de Mercuri al „Gazetei Transilvaniei”, din Brașov următoarele:

„Pe ziua de ieri, 25 Ianuarie n. dl Aurel Mureșian, proprietarul foaiei noastre a fost citat la tribunalul regesc de aici înaintea judei instructor, ca să fie ascultat la cererea procuraturii reg. din Târgu-Mureșului, cu privire la mai mulți artiști din numărul jubilar al „Gazetei”, pentru cari procurorul a ordonat cercetare penală. Domnul Mureșian fiind bolnav și neputându-se prezenta, judele instructor domnul Császár, a venit astăzi înainte de amiază în locuința sa împreună cu un notar ca să-l asculte.

Procurorul a pornit cercetare pentru delict de agitație în contra mai mul-

tor articole și scrisori semnate de autorii lor, precum și contra mai multor pasaje din diferitele părți ale istoricului „Gazetei”. Dificultate sunt mai întâi introducerea: „Cetitorilor salutare”, semnată de Aurel Mureșian, apoi scrisoarea adresată d-lui Mureșian de răposatul Mihail Cogălniceanu cu ocaziunea jubileului de 50 ani al „Gazetei” (1858), mai departe scrisoarea de felicitare a d-lui George Pop de Băsești; scrisoarea de felicitare a d-lui Vasile M. Cogălniceanu, publicist și fost deputat în București; Salutul Junimei din Bucovina subscris de președintele societății „Junimea”, Cornel Corneanu; cugetarea semnată de dl F. Ancisc Hossu-Longin; articoli scrisi de dnii Partenie Cosma, Caius Brediceanu și Dr. Cassiu Maniu și poeziile: „Răgăciune” semnată de răposatul Traian H. Pop și poezia de dl Geo. Simu. În fine mai multe pasaje din istorie, între cari unul din memorabilia vorbire rostită de fericitul Timoteu Cipariu la inaugurarea „Asociației Transilvane” în Noemvrie 1861 și reprodus în numărul jubilar pe „Pagina dedicată Tinerimii române”, pasajial privitor la limba românească.

Dl Mureșian a anunțat reorare în contra procedurii procurorului, care e lipsită de bază legală, deoarece în toți articoli și în toate pasajele de fapt nu se face agitație, ci simplă istorie și toate la o altă nu au altă țintă, decât a ilustra trecutul istoric, de 70 de ani de activitate a ziarului național românesc „Gazeta Transilvaniei.”

Preotul și școala confesională

de Emanuel Pop.

Indivizi și popoare au fost fericite sau nefericite, au dăinuit sau dispărut din mijlocul omenirii, după cum s'au spus pătruinde de idei de ordine superioară sau inferioară.

E un fapt acesta psihologic este explicabil și în mod neîndoios adevărat în istoria culturală a omenirii. Să ne revocăm în memorie și să ne întrebăm: oare dispariția poporului roman, dăinuirea și ridicarea poporului german, oare starea tristă și deșositoare a Indienilor, înălțimea și civilizațiunea laponezilor, nu e provenită din ideile respectate de dânșii? Oare frământările și războaiele sociale de azi, nu sunt rodul ideilor ce se propagă sau nu damaschează acela o percepere falsă, o tălcurire subiectivă a ideilor mărețe, introducerea falsă, cu o poveste neadeverată? Nești putut să mă cheamați ziua și să evitați coloritul misterios al afacerii?

— „Nu s'a putut. Lucrul trebuie să rămână ascuns, în mod necondiționat. Numele nostru, familia noastră, e din cele mai de frunte, nu putem să ajungem în gura lumii. Nu vreau, ca nefericirea biete mele surori să ajungă în publicitate. Aceasta e motivul, că te duc la sora mea la o oară neobicinuită și între împrejurări neobicinuite.”

Fiind foarte agitată vecina mea, nu prea grija cum să rostască cuvintele și tot mai mult se tredea, că e o — străină.

— „Pretind dela dta, domnule medic, să păstrezi secretul necondiționat, și cer se-mi promiți, că nu te vei interesa să afli numele nostru. Te voi remunera cu prisosință pentru această discrețiune. N'ai să te temi de nimica. Nu vreau nimica ce ar fi incorect și ilegal, ci vreau numai să evit scandalul, și să fac, ca numele nostru să nu ajungă pe buzele oamenilor răi. E îngrozitor pentru mine cugetul, ca lumea să vorbească de nefericirea biete mele surori, și de aceea rămână secret și pentru dta numele nostru. Nu vreau să te offensez domnule medic, dar nici dta să nu știi, că în familia noastră se află o nebulă, pe care a trebuit să o așezăm într'un internat.”

— „Te înțeleg doamnă”, — răspunse eu, mai liniștindu-mă.

(Va urma.)

FOIȘOARĂ.

O întâmplare interesantă.

Din englezește.

Sonoria fu pusă în mișcare și clopoșelul de noapte sună cu tărie, tocmai în momentul când era să mă culc. Eram medic începător, care avea să se lupte cu toate greutățile vieții. Nu de mult mă așezasem în localitatea în care mă aflam, stăpânit de cele mai frumoase nădejdi, și plin de ambiție. Dar multe experiențe amare am făcut în acest timp scurt, și foarte cu socoteală trebuia să trăiesc, pentru că să mă pot susține la suprafață.

Îmbrăcau iute halatul și deschizând ușa dela dormitoriu, așteptam să vină servitorul și să-mi vestească, cine mă cercetează noaptea atât de târziu?

— „Poftiți și veniți în camera de primire”, — îmi spuse el.

— „Cine e?”

— „O doamnă. A venit în trăsura proprie închisă și vrea să vă ducă la sora ei, care e foarte bolnavă.”

— „Să aștepte doamna puțin, viu numai decât.”

Mă îmbrăcau iute și m'am dus în camera de primire, care se afla jos, în parter. La intrarea mea, oaspele de noapte sări de pe scaun și-mi veni înainte. Era

o damă înaltă, sveltă, elegantă. Fața nu i-am văzut-o, pentru că era acoperită cu un văl des.

— „Domnul medic Holmes?” întrebă ea cu un glas plăcut, dar cu o pronunțare streină.

— „Da, eu sunt, și stau la dispoziția Dvoastre.”

— „Domnule medic, te rog vină numai decât cu mine. Sora mea e bolnavă. E lovită de apoplexie și în fiecare moment poate să i vină moartea. Trăsura ne așteaptă afară, la poartă.”

— „Un moment doamnă și vă stau la dispoziție.”

Am alergat în odaia de lucru și mi-am adunat uneltele pe cari le țineam de necesare, am îmbrăcat apoi pardesiul și luându-mi pălăria am urcat, împreună cu dama care și ținea fața ascunsă după văl, în trăsura, la care erau prinși doi cai sprinteni. Frânele le ținea în mâni un vizitlivrat, pe când un alt servitor livrat ne-a deschis ușa trăsorii și a închis-o iarăși, iar trăsura se puse în mișcare.

M'am așezat cu toată comoditatea între perini, mulțumit cu norocul, ce a dat de mine, pentru că la tot cazul mă așteptam să capăt un onorariu frumos.

— „Domnule medic, — întrerupse vecina mea liniștea, — ași avea o mare rugare. Să mi dați voe să închid ferestrele trăsorii și să slobod perdelele.”

— „Mă rog!” răspunse eu cu complesanță și grăbiu să fac eu lucrul acesta,

mirându-mă mult de aceasta dorință a ne-cunoscutei mele tovarăse.

— „Mai am apoi și o altă rugare”, continuă ea, cu un glas cam trămurător. „Trebuie adevărat să vă cer ertare, fiindcă nu v'am spus adevărul. Sora mea e bolnavă, dar nu e lovită de apoplexie, ci e nebulă, biata ființă nefericită. În timpul din urmă s'au ivit semne neîndoioase, cari dovedesc, că echilibrul ei sufleteșc e sdruncinat și că mintea ei e învâlită în negură. Te-ași ruga domnule medic, să o examinezi în mod amănunțit și să-mi liberezi un certificat, pe baza căruia să pot așeza pe nefericita într'un sanatoriu particular.”

Eram atât de frapat de cuvintele auzite, încât la moment nu știam ce să răspund.

— „Poți să fi liniștit domnule medic, și nu ai să te temi de nimica”, — continuă ea, văzându-mi perplexitatea. — „Te asigur, că toate decurg în ordinea cea mai naturală. Cunoști de bună seamă pe medicul Dr. James Ricketts, pe celebrul specialist în boalele de nervi. Ei bine, îl vei afla la mine, așteptându-te, și vei afla și pe un senator al magistratului, (al cărui nume nu ți-l pot comunica) din orașul în care se află sanatoriul unde vreau să duc pe nefericita mea soră. Dta și Dr. Ricketts veți examina bolnava și veți subscrie certificatul, că e bolnavă.”

— „Dar doamnă, procedura aceasta e foarte curioasă”, — zisei eu. De ce faceți lucrul acesta noaptea, și de ce cu o

propoveduite de idealul omenimei: Dzeu omul? Sigur, că da!

Orice lucrare, orice dărmare, orice reformă, orice stagnare, e rezultatul ideilor. Tot ce e bun și ce e rău, ce e frumos și ce e urât, ce e mare și ce e mic, ce e ridicat în viață și ce e înăbușat în viața și a popoarelor, e născut din sinul ideilor, „acest suflet mișcător al societății omenestii“.

Gânditorii mari, ai tuturor vremilor, apreciind valoarea și rolul important ce acestea îl au în viața omenescă, s-au străduit a fixa în forme potrivite toate ideile cunoștințele și experiențele lor; mai întâi în forme auzibile, ca tradiții, mai apoi în forme vizibile, ca scrisoare, pentruca astfel să le poată păstra și transpune urmășilor lor ca pe cea mai scumpă comoară. Acestor străduințe necurmate avem să mulțumim facerea cărților și ridicarea diferitelor instituții religioase-culturale, menite să fie factori pentru propagarea ideilor.

Intre instituțiile cu asemenea menire figurează și școala.

Cercetând trecutul, vom afla, că școala și cu ea toate instituțiile religioase-culturale, s-au înființat pentru a satisface trebuințelor sufletești și fizice ale omului; împărțindu-i cunoștințe și experiențe, cari să-i servească cu merinde în viață, ideii, cari să-i lumineze calea vieții, — ca astfel omul să-și poată atinge fericirea dorită, apropiindu-se tot mai mult de idealul desăvârșirii.

Potrivit cu trebuințele omenestii, școala s'a împărțit în diferite categorii. Căci trebuințele oamenilor nu sunt aceleași, ci variază după firea și ființa individului; iar acestea iarăși sunt condiționate de diferite alți factori climatici-sociali. În înălțimea puterilor a acestor factori este a se căuta manifestarea omenimei în diferite forme de limbă și a simțimentelor ei în diferite forme de adorațiune a ființei supreme. Deci limba ca formă de manifestare a omenimei și religia ca formă de adorațiune a ființei supreme, fiind rezultate firești ale diferiților factori climatici-sociali, școalei au să-i servească ca punct de plecare natural în îndeplinirea problemelor sale. Limba ca mijloc de comunicare a ideilor și religia ca izvor de adăpare a simțimentelor.

Acest fapt a și fost considerat ca o necesitate firească pentru înaintarea omenimei; ceea ce se învederează și din organizarea școalei pe baze naționale-confesionale.

Școala noastră, mulțumită bărbatilor noștri providențiali, încă e așezată pe baza națională-confesională. Și stând numai pe această bază, va putea ea să rezolve problema în mijlocul poporului nostru. De aceea, bărbatii noștri de fericită pomenire, școala noastră au conceput-o conducând și supravegherii directe a bisericii, dându-i caracter confesional-național și asigurându-i prin legi pozitive acest caracter.

Am accentuat, că școala s'a urzit cu scop de a împăca diferite trebuințe omenestii. Acesta fiindu-i scopul, e prea firesc, ca ea să fie considerată de un factor de primul rang pentru ajungerea la fericire, și deci de mare necesitate. Valoarea și necesitatea ei se învederează și din atențiunea deosebită ce-i se dă din partea legislativei, societății și corporațiilor din toate țările culte.

Rostul, ce școala îl are, învoalvă pentru conducătorii ei mari îndatoriri. E știut, că la ori ce întreprindere conducătorii sunt duhul datător de viață. Și precum ei vor fi pătrunși și și vor ști socoti îndatoririle lor, așa și școala va fi sau va înceta de a mai fi izvor datător de viață, pentru aceia, în a căror serviciu e pusă.

Rezolvarea problemei școalei fiind condiționată de conducători, să vedem cu referință la școala noastră confesională-poporală, cari sunt și cari trebuie să fie îndatoririle conducătorului, a preotului, ca director școlar?

Indatoririle preotului-director sunt normate în diferitele noastre regulamente.

În înțelesul acestora directorul trebuie să fie un ochi veghetor, ținut în continuu asupra vieții omenestii, ca astfel școala, păstrând legătura cu viața poporului să poată promova binele acestuia. Deci cea mai de căpetenie îndatorire a directorului e:

a) să cerceteze cari sunt trebuințele de viață ale poporului nostru?

Pipând realitatea putem spune, că cea mai arzătoare trebuință a poporului nostru e lipsa de cunoștințe practice-raționale pentru îmbunătățirea stării materiale și în al doilea rând a celei intelectuale-morale. Am dat mai sus întâietate stării materiale, nu influențată de materialismul zilelor noastre, ci pentru că bunurile materiale nu se pot ignora dintre fac-

torii cari mijloacesc înaintarea unui popor, iar starea materială a poporului nostru în asemănare cu cea morală, e mult inferioară acestuia și decadența materială se știe că s'gduie și temeliile morale. E știut, că ridicarea stării materiale e condiționată de cunoștințele potrivite mediului de trai și de modul de dezvoltare a puterilor de lucru.

Poporul nostru e cunoscut de un popor muncitor. El muncește din greu, dar nu cu rost; muncește la un lucru, dar îi trebuie multe, are și produse proprii și valorabile, dar nu le știe valoră. Lipsit de cunoștințele practice ale timpului de azi, el e peste tot locul obiectul de exploatare din partea străinilor. Căci azi nici în munții lui nu mai e liber. Ocupația lui în general și metodel de lucru, e tot cel patriarhal. Nu tot așa stă lucrul cu trebuințele zilnice. Acestea s'au înmulțit, încât nu le mai poate, sau nu mai cu anevoc le poate suporta. Ajuns în această stare, țăranul în înțelepciunea sa, mângâierea și-o caută în beuturi spirtoase. Tabloul vieții lui chinute stărnește compătimire.

Ajutat însă poporul nostru în această direcțiune cu cunoștințe practice, înaintarea lui pe scara intelectuală morală și estetică se va face repede, căci nu e lipsit de inteligență, nici de putere morală, cu atât mai puțin de gust estetic. El are toate însușirile frumoase, cari oglindesc originea lui glorioasă. Insușirile și puterea lui de viață n'au nădejdea de a-l putea scoate din halul în care a ajuns.

Din cele premerse se ivește o altă îndatorire pentru preotul-director și a-nume:

b) să cerceteze, că ține școala cont de trebuințele poporului și își desfășură ea cu surces lucrarea în această direcțiune?

Aici nu mai întimpinăm greutate. Decadența țăranimei vorbește prea elocvent despre aceasta. Ce e drept, școala e în convingerea, că ține cont de trebuințele poporului, dar este numai părere, căci succese efective nu se prea zăresc din lucrarea sa. O afirmă aceasta poporul nostru cu graiu înalt zicând: „Ce mi folosește școala, n'am să mi fac copilul domn, 2-3 rugăciuni și credeți eu îl pot învăța“.

Deci, dacă școala nu-i aduce folos, nici nu are pentru el valoare. Căci orice obiect numai intrucât satisface unei trebuințe are valoare. Încetând trebuința, s'au încetând efectul, încetă și valoarea. Și un lucru fără preț, cine nu l socotește drept povară?

Așa e și cu școala, o adevărată povară socotită de popor.

Dar să nu ne înșelăm, să nu fim cu nedreptate în judecata poporului. Un singur exemplu ne va face destulă lumină în cauză, enume:

În anul 1835 a apărut o carte în care se tracia chestia ieșăgească. Lătinându-se vestea acestei cărți și între poporul român, iobag, acesta pătruns de nădejdea, că prin cunoașterea acestei cărți își va putea ușura soarta sa, în mare grabă și mai mult în secret a colectat din mână în mână suma de 2000 fl. enormă pe acelea vremi, ca să o cumpere și se plătească tălcuirea ei.)

Oare urmașii aceluiași popor nu s'ar însuși azi pentru carte și școală, dacă acestea s'ar ocupa cu chestii de actualitate pentru el, modul de a învinge greutățile vieții? Nu și ar trimite copii se învețe și nu și-ar jertfi cu drag filerul pentru școală?

Decadența materială a poporului nostru și afirmările lui despre școală, — pe care el o socotește de o fabrică în care se plămădesc „domnii“ ne pot convinge, că școala noastră poporală confesională nu corespunde scopului ei, nu corespunde trebuințelor de viață ale poporului nostru. Deci ca altă îndatorire pentru preotul-director se impune:

c) să întreprindă pașii cuveniti, ca școala să corespundă scopului ei, căutând cauzele cari împiedică realizarea lui și mijloacele pentru delăturarea lor.

La orice întreprindere succesul ori nesuccesul e condiționat de planul după care se operează, de mijloacele ce se întruieșă și de capabilitatea executivului. Așa e și pe terenul școlar.

Deci a) planul de învățământ; b) mijloacele de învățământ și c) corpul d'active se prezentează ca tot atâtea cauze, cari împiedică sau promovează o dezvoltare mai vădită pe terenul școlar.

Păreriile mele modeste asupra acestor cauze le voi espune în ordinea de mai sus, dar numai în general, atingând cu preferință chestiuni ce taie în viața zilnică a poporului nostru.

(Va urma).

Vezi „Telegraful Român“ anul 1905 numerii 96—101.

„Revista teologică“.

— Un cuvânt către preoțimea noastră. —

„Revista teologică“, foaia de specialitate pentru știința și viața bisericească a preoțimii noastre, a intrat în anul al treilea de viață. Creată din entuziasmul și dorul de progres al unui ales cerc de preoți și profesori de teologie, ca un nou și indispensabil factor al culturii preoțești și având un program înalt și folositor, în cei doi ani de existență se poate zice, că „Rev. teol.“ a luptat cu jertfă și cu credință pentru împlinirea apostolatului ei, pentru realizarea idealelor bisericii noastre strămoșești. Indiferența detestabilă, cu care a fost întâmpinată din unele părți cum și atacurile regretabile, cari s'au îndreptat împotriva ei din alte părți, n'au fost în stare să slăbească însușirea și dragostea de muncă a celor dela conducere și revista și-a continuat apariția regulat, înfățișându-se în tot mai bune condițiuni.

Numărul prim din anul acesta, pe lângă un material bogat și ales, mi-a adus însă și o surprindere, pe cât de neașteptată, pe atât de dureroasă.

În obicinuitul cuvânt „Către cetitori“, redacțiunea revistei se vede constrânsă să constate, că „sprijinul cetitorilor, în loc să crească — a săbit!“

Mărturisesc, că la cetirea acestor șire m'am oprit și am simțit, că-mi roșește obrazul de rușine. El cu puțință — mi-am zis — ca peste trei mii de preoți, în mare măsură oameni cu școală și deci cu trebuințe intelectuale, să nu și susțină nici o singură revistă bisericească? Ce poate să fie cauza acestei triste aparițiuni? Poate, că felul de redactare al revistei, cuprinsul și valoarea articolelor ei nu corespunde pretensiunilor sufletești ale preoților... Dar în privința aceasta n'am auzit încă nici o critică nici un glas de nemulțumire. Dimpotrivă am cetit cum bărbat de specialitate, revistele surori și în sfârșit toate părțile, cari se pot lua în considerare, s'au unit în constatarea, că „Rev. teol.“ e o foaie bună, poate cea mai bună între publicațiunile periodice similare, înțelegând aici și pe cele „de dincolo“. Și am mai auzit, că în timpul d'urmă o cer tot mai mulți preoți din România, ba chiar și unii din frunții gr. cat. Motivul acesta nu poate sta prin urmare nici ca pretext. Rămâne dar cealaltă pricină posibilă și — după părerea mea — cea adevărată. E indiferentismul, seculara inerție a preoțimii noastre! Alte cauze nu pot exista, cu atât mai puțin motive de ordin financiar. Se știe doar, că preoțimea noastră constituie cel mai bogat contingent de cetitori și abonați ai gazetăriei — românești. Abonează și ceteste tot, până și „Deșteptarea“, „Severinul“ și alte fișice de acest calibr, cari fac batjocura tiparurilor românești. Iar „Rev. teol.“, singular organ de specialitate al preoțimii, chemat să o țină în curent cu înaintarea științei teologice, cu evenimentele vieții bisericești, chemat să-i completeze cunoștințele prin material de predici și povești pastorale — e avisată să soliciteze sprijinul acelor, pentru cari s'a înființat și se susține cu mari jertfe intelectuale și materiale!

Să mi-se ierte, dar așa ceva nu se poate pricepe și nu se poate scuza.

„Rev. teol.“ nu a fost impusă preoțimii din partea autorității bisericești, cum se face în alte părți, pentru că înființarea ei a cerut-o însuși preoțimea — adevărat o seamă de preoți înțelegători — și pentru că urzitorii ei au fost de convingerea, că răspund unei trebuințe de mult simțite. Acum însă, după ce se constată tristul adevăr, că preoțimea nu prea duce dor de atâta știință bisericească, ar rămânea două alternative: Sau că autoritățile superioare bisericești conștii de folosul și importanța acestei reviste o impun clerului detragându-i costul abonamentului pe cale oficială — sau atunci „Rev. teol.“, lipsită de sprijinul tuturor, va trebui să-și sisteze apariția.

În cazul prin — și de acesta poate ar fi bucuroși aceia, pentru cari e o greutate să scrie un mandat postal! — s'ar salva cel puțin apariția nimbului și a demnității clerului, pentru că revista ar apărea mai departe și n'ar putea rade nimenea, că un cler din trei dieceze nu e în stare să-și susțină o revistă bisericească.

Casul al doilea însă apunerea „Rev. teol.“ din lipsă de sprijin ar însemna o pată de rușine pe vaza, demnitatea și cultura preoțimii noastre.

Astfel stând lucrul — oare mai este de trebuință să fac apela la acest simț de demnitate și de datorință al onoratei preoții?

Un preot.

Dela sate.

Lucruri bune din comuna bis. Lupșa-Sat.

De vre-un an doi încoace se petrec în comuna noastră lucruri pe cari noi nu le cunoșteam decât din auzite. Acum e anul ne-am trezit numai că părintele Vasile Șpan ne spune în biserică a doua zi de Crăciun, că seara va fi o producție în folosul bisericii și școalei cu un mic preț de intrare.

Alergat-am tot ce a fost mai de seamă în comună la școala gr. or. și ne-am veselelit la auzul câtorva cântări și deklamări, produse de un cor alcătuit din țăranii la stăruința învățătorului din Hădăreni și Lupșa-Sat. Ceeace ni-s'a arătat a fost peste așteptare de succes. Venitul de vro 40 cor. s'a adaus la fondul bisericesc cu menire de a veni în ajutorul școalei. Public present număros din loc și satele vecine.

Acest fond a fost întemeiat acum sunt trei ani cu ocazia înfrunțării Răstelor a doua zi de Paști în școala gr. or.

La o ocazie binevenită nou alesul paroh Vasile Șpan profitând de buna dispoziție pentru școală și în cuvinte alese și bine nimerite le pune la inimă soarta școalei și bisericii, întemeierea unui fond pentru a veni în ajutorul salarizării învățătorului. Vremuri grele ne așteaptă, — zise dânsul — și de aceea de cu vreme să ne gândim, ca să ne mântuim școala, sora și fiica bisericii noastre străbune. Să ne punem să facem un fond, din care la cas de lipsă să putem ajuta. Dia par-tea sa pe lângă locul de fânac ce l-a folosit răposatul preot Ioan Nicoră, mai oferă pe timp nede erminat lea sa în bani de 80 cor.

Vorbirea a avut efect, căci de grabă se înșiră frunțașii cu câte 100 50, 20 și 10 coroane; mulți bagă mâna în șerpar și solvesc deodată, alții aleargă pe acasă și aduc parale, iar restul dă obligație, care s'a făcut la moment și subsois.

Rezultatul a fost uimitor. În scurtă vreme de 2-3 ceasuri avem un fond de aproape 3000 cor.

Tot la inițiativa acestui preot s'a separat de ceilalți bani ai bisericii suma de 400 cor. pe care o a lăsat fostul paroh gr. cat. bisericii noastre spre a se distribui din venitele acestui fond cărți la copii cei săraci și s'a făcut fundația „Vosle Sabău“. Părintele Șpan a făcut litere fundaționale pentru ambele fonduri și le-a așternut la autoritatea supremă bisericească, care le-a aprobat. Peste tot a purtat o deosebită grijă de chivernisirea averii bisericești, purtând dânsul de trei ani, de când e preot la noi, socotelile bisericești. Astfel am ajuns că averea bisericești în acești trei ani din urmă dela 1200 cor. s'a urcat la aproape 8000 cor., încât azi avem la biserică o mică bancă.

Acest preot și la sărbătorile trecute ne-a cetit un prea frumos circular, venit dela Ego. Sa înaltpreasfințitul domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu și ne-a îndemnat să contribuim cu ce putem, premergând însuși cu frumos exemplu.

Peste tot e un preot la înălțimea chemării sale și rugăm pe Dumnezeu să ni-l ție.

La sărbătorile Crăciunului am avut fericirea să luăm parte la o producție a țăranimei, constatătoare din cântări și reprezentarea piesei „Noaptea sfântului Andrei“.

Noi, țăranii tot auziam de teatru și nu ne puteam închipui ce poate fi aceea. Am văzut pe școlarul reprezentat de crănicul Vasile Cenud în mod foarte natural, de asemenea pe țăranul din partea țăranului Vasile Alb foarte bine. Frumos și bine a cântat și țăranca Aurica Cabulea, îmbrăcată în portul lupșenesc. Ne-am veselelit și petrecut până în zori de zi. De remarcă e, că și frații gr. cat. au luat parte și ca debutanți și și ca oaspeți. Frumos le șade și numai bucura ne putem de pacea și buna înțelegere a celor două confesiuni din comuna noastră, un rezultat al bunei înțelegeri dintre parohii Vasile Șpan și And. Candrea, al corurilor și popovenilor lor.

Venitul pe peste 30 cor. s'a destinat pentru a servi de bază la un fond al produțiilor.

Cuvine-se să facem mențiune la acest loc de zel și stăruință învățătorilor Bedelean și Tănțan, cari mult au ostentat ca producția să aibă succes bun. Țărâni-mea a rămas încântată și cu drag corește repetirea clipelor fericite, chemate să delăture grijile și neajunsurile vremurilor grele prin cari străbatem.

Un poporan.

Din România.

Congresul partidului național-liberal.

Duminecă după amiază la orele 2 s'a ținut în București congresul partidului național-liberal, la care au participat toți fruntașii partidului, din București și provincie. S'a ținut în sala Eforiei, care a fost plină în mod complet, de public.

Deschiderea a făcut-o dl. Aurelian, președintele senatului, care și-a exprimat regretul asupra retragerii domnului D. A. Sturza din fruntea partidului și a cerut congresului să se pronunțe asupra persoanei care să iee locul de șef al partidului.

A vorbit apoi domnul Ferechide, președintele camerei, comunicând într-o vorbire primită cu dese aprobări, că preșidenții corporilor legiuitoare române și miniștrii au ales deja pe șeful partidului, în persoana dlui Ionel I. Brătian, și acum e rândul congresului să spună, dacă e bine așa cum s'a făcut. (Întreruperi: Bine s'a făcut!)

Vorbește acum vicepreședintele senatului domnul Budiștean, care salută pe domnul Brătian în numele senatului ca pe noul șef al partidului, asigurându-l de concursul senatului și al țării.

În numele guvernului a vorbit domnul Emil Costinescu, ministru de finanțe, care a adus elogiul dlui Sturza și a chiebat pe toți la unire, pentru așura noului șef conducerea partidului.

Domnul C. Stere a vorbit în numele celor dela Iași, iar domnul N. Gane tot în numele Țeșenilor, însă al bătrânilor. A mai vorbit domnul Ilariu Isvoranu, provocând pe toți să dea tot concursul lor noului șef, apoi congresul a votat moțiunea următoare, citită de dl. Ferechide:

„Membrii partidului național-liberal, adunați în București în sala Bailor Eforiei în ziua de 11 Ianuarie v. 1909, reprezentând întreaga organizație a partidului din țară, declară și recunoaște pe dl. Ion I. Brătian, președinte al comitetului executiv și conducător al partidului național-liberal.”

Moțiunea a fost primită cu vii și prelungite aplauze.

A apărut acum domnul Brătian în fața congresului și a rostit o vorbire mai lungă, în care și-a schițat programul de muncă, al său și al guvernului prezidat de dânsul.

La orele 4 congresul a fost terminat. Dl. Ionel I. C. Brătian, ministru președinte român, s'a dus la ministerul de interne, unde a primit delegațiunile din provincie. La orele 6 seara și această solemnitate era sfârșită.

Luni apoi s'au redeschis corpurile legiuitoare române.

Dela despărț. Sibiu al „Asociațiunii.”

Pe lângă prelegerile deja publicate, s'au mai anunțat următoarele prelegeri, cari vor fi ținute pe teritoriul despărțământului Sibiu al „Asociațiunii”, anume:

1. *Oca Sibiuului*: 1. Momente mai însemnate din viața Metropolitanului Andrei baron de Șaguna, și influința păstoriei sale asupra vieții poporului românesc. Preleg. Marcu Jantea paroh.

2. Despre însemnătatea cetitului și ce să cetim. Preleg. Nicolae Albu, senator.

3. Despre dreptul de moștenire legal și testamentar și schițarea procedurii de rămas. Preleg. Dr. Nicolae Cristea adv.

4. Despre cultivarea legumelor și însemnătatea acestora în viața economică. Preleg. Isaia Popa paroh.

5. Inceputul neamului nostru. Preleg. Savu Radu inv.

6. Despre stupărit și însemnătatea economică a aceluia. Preleg. Savu Avram învățator.

7. Scriitorii populari în literatura poporului românesc. Preleg. Marcu Jantea paroh.

8. Cultura fânătelor măiestrite. Preleg. Isaia Henteș paroh.

Pe lângă aceste prelegeri se vor face declamațiuni, se vor citi istorioare și bucăți literare alese, și un cor mixt va executa cântări.

Cursul de analfabeți îl vor ține dnii Savu Radu, Savu Avram, Manase Ciungăr și Miron Bebu.

În comuna Vurpăr, se vor ținea 12 prelegeri, în decursul anului 1909, și anume:

Domnii preoți N. Mănițiu și Ioan Șira vor ținea fiecare câte 4 prelegeri. Dl. N. Suma inv. 2 prelegeri și Dl. I. Mănițiu 2 prelegeri. Prelegerile vor fi de conținut economic, istorie, geografie, etc.

În Săcădate s'au ținut deja prelegeri, și se vor mai ține și pe viitor. Programul prelegerilor e următorul:

1. Despre începutul genului omenesc. Preleg. dl. N. Ticăciu, paroh.

2. Mijloacele acomodate pentru țărani spre a-și păstra sănătatea. Preleg. dl. T. Măhăra inv.

3. Despre alcoolism și în special efectele destructive ale lui asupra organismului.

4. Inceputul neamului românesc dl. I. Iordachie.

5. Inceputul și dezvoltarea legislațiunii, preleg. dl. I. Poștea, cand. prot.

Pe lângă prelegeri s'au deschis și cursuri de analfabeți.

NOUȚĂȚI.

Fondul cultural. Domnul Dr. Ștefan Rozvány, avocat în Ilia-mureșană, a dat la fondul cultural suma de 400 coroane, apoi parohul Elie Popovici din Sibiușelul-vechiu, asemenea 400 de coroane, și anume 200 în o acție de a „Luminei” și 200 coroane plătite în 2 ani, iar parohul Ștefan Dragoș din Fintensulmare 100 cor. În urmă au mai oferit din tractul Branului, preoții Isaia Enescu din Cheia 100 cor., Ioan Moșoiu din Simon 100 cor., Ioan Cențiu din Șirnea 100 cor., Ilarie Ploștea din Tohanul-nou 100 cor., Moise Micu din Poiana-mărușului 100 cor., Ioșif Runcan din Măgura 100 cor., Ioan Nan din Rășnov 100 cor. și Victor Pușcarin din Șohodol 100 cor. Onoare lor, pentru că ascultând glasul arhieresc au grăbit a premerge cu bun exemplu și altora.

Din cercul Cislădiei. Marți a fost primită în audiență din partea ministrului de interne Andrássy o deputațiune de 26 membri din cercul pretorial al Cislădiei, care a cerut, să fie mutat centrul acestui cerc pretorial, ori la Sibiu, ori altundeva, pentru că comunicația cu Cislădia e foarte anevoioasă. Deputațiunea a fost condusă de domnul deputat distal Dr. Nicușer Șerban, iar oratorul ei a fost domnul notar Victor Florian. Domnul ministru a luat în primire petiția deputațiunii și a promis că va studia chestia, și dacă se poate, va împlini cererea comunelor interesate.

Rectificare. La știrea noastră din numărul trecut cu privire la numirea dlui Dr. Titu Perția avem să adăugăm, că dsa nu a fost numit medic comitatens, după cum s'a zis, ci medic șef al spitalului comitatului Făgăraș, edificat în timpul mai nou. Dsa a fost propus spre numire din partea comisiunii sanitare comitatense, care cu vot unanim l-a recomandat comitetului suprem. Însușința recunoscută și bunul nume ce și l-a câștigat deja până acum dl. Dr. Titu Perția, care a făcut studii speciale din chirurgie și o bună praxă lângă medicul primar al spitalului din Sighișoara Dr. Obert, va dovedi că numirea sa a fost pe deplin nimerită și justificată.

Pentru gimnaziul din Brad au intrat la cassa arhidiecezană 12 coroane din comuna bisericăscă Lona-săsească. A contribuit parohul Vasile Metea cu 2 cor., iar parohienii cu 10 cor.

Hymen. Dsoara Leontina Ternoveanu și dl. Solomon Cotta, notar, logodiți.

Deputat condamnat. Tribunalul din Rosenberg a condamnat pe deputatul slovac Fr. Szekciak, pentru agitare, la două luni închisoare de stat și 400 cor. amendă.

Din Banat. Directorul artistic al societății pentru fond de teatru, dl. A. P. Bănușiu, se află de câteva săptămâni în Banat cu scop ca să organizeze mișcarea teatrală română. A fost în Făget, Lugoj, Bocșa și Reșița, unde a reușit să pună la cale comitete filiale teatrale. Dela Reșița a plecat la Oravița cu acelaș scop de a înființa un comitet filial.

Românii din Blaj boicotează firmele maghiare din orașul lor. Ziarele maghiare scriu, că între Românii de acolo s'a pornit adecă o mișcare cu scop ca negustorii neromâni să nu poată vinde nimic absolut Românilor; aceleași ziare cer, ca stăpânirea să iee măsuri energice pentru a face să înceteze boicotarea... Aferim!

Se deschid școlile. În toate școlile publice din Sibiu se începe instrucția Mercuri, în 3 Februarie, n. după ce epidemia de tifos, care a făcut necesară închiderea lor, e în apunere.

Pressa în Messina. Locuitorii, căți au mai rămas în nenorocitul oraș, nu se pot lipsi, cu toată ruina lor, de pressă. De vreo două săptămâni apare o „gazetă”, redactată într-o beracă. Gazeta, dacă se poate numi așa, are mai mult înfățișarea unor foțe, ce apar la noi în vremi de grevă tipografică. Conține g-zeta aceasta din Messina: comunicate oficiale, anunțări mărunte și alte știri.

Petrecere în Sibiu. Suntem informați, că tinerimea română din Sibiu aranjază în cursul carnavalului acestuia probabil în 18 Febr. n. o petrecere cu dans.

Viriliștii români ai orașului Sibiu pe anul 1909 sunt următorii: Excelența Sa metropolitul Ioan Meșianu. Fondul seminar. gr. or., Parteniu Cosma directorul „Albinei”, Dr. Octavian Rusu avocatul Institutului „Albina” Fondul administr. gr. or., Fondul tipografiei arhidiece., Ioan B. Boiu paroh ort., Dr. Vasile Preda avocat Ioana Moldovan văduvă de consilier aulic, Nicolae Vidrighin econom, Ioan de Preda avocat, Ioan Mihailu hotelier și Alexandru Lebu proprietar.

Reuniunea de înmormântare din Rășinari își va ține adunarea generală ordinară Duminecă în 31 Ianuarie st. nou a. c. la ora 1 p. m. în edificiul școlii.

Și acesta-i tricolor! Sub acest titlu am dat o notiță, în care am reprodus știrea, că negustorul român C. Isacu din Sebeșul săsesc a fost pedepsit cu o amendă de 20 cor., pentru un afiș de reclamă roșu-albastru-galben (de altfel, culorile puse în această ordine nici nu reprezintă tricolorul României). O foaie germană din Sebeș scrie acum, că pe seapsa a fost dictată de oficiul polițienesc d'acolo pe temeiul unei dispozițiuni ministeriale secrete, și că se așteaptă să fie pedepsiți și comercianți sași, cari asemenea au afișat reclama cu pricina în vitrinele lor.

Achitați la tribunal. Părintele Ioan Cure din Covăsinț și mai mulți țărani au fost dați în judecată pentru agitare. La pertractare s'a dovedit că martorii, cari au depus în contra părintelui, sunt dușmani ai săi, și că au mărturisit fals și în alte cazuri. Tribunalul din Arad a achitat pe toți cei dați în judecată; procurorul a făcut apel.

Mari incendii. Din Orșova se anunță că în fabrica de petrol d'acolo a izbucnit un foc, care deși a fost localizat, a făcut o pagubă considerabilă. Cauza incendiului încă nu-i cunoscută. Lucrătorii au scăpat cu viață; dar mulți dintrânșii și-au pierdut banii și hainele, cari n'au mai putut fi salvate. — Alt mare foc se anunță din Triest, unde a ars o mare parte a fabricii de linoleu. Paguba în mașine și magazine postite de foc face peste un milion de coroane.

Petrecere în Turda. Meseriașii români din Turda invită la producțiunea declamatorie teatrală urmată de dans, ce o vor aranja Duminecă în 7 Februarie st. n. a. c. în sala cea mare dela „Hotelul Elisabeta”. Inceputul precis la 7 ore sara. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea învățăcelilor de meserii lipsiți de mijloace.

Teatru român. Tinerimea română din Mănăsturul-unguresc aranjează o producțiune teatrală-declamatorie la 31 Ianuarie st. n. 1909 în sala școlii române gr. or. din loc, sub conducerea învățătorilor Ioan Frâncu și Simeon Crainic. Programul: 1. „Anghelușă”. 2. „Nepotul răsfățat”, farsă în 5 acte, trad. de I. St. Șulț și T. V. Păcățian. 3. „Auzi valea”, de Vidu. 4. „Țiganul în vie”, de T. Speranța, decl. I. Biji. 5. „Păc, păc”, de Vidu. După producțiune urmează dans.

Mănare efină. Fabrica drezdană de motoare, societate pe acții, a avut un succes colosal la expoziția internațională de motoare din St.-Petersburg, dintre toți exponenții fabrica a fost împărțită cu cea mai mare distincție. — Nu s'a luat în considerare numai lucrul precis și materialul perfect, ci și mănarea efină, prin ce motoarele societății pe acții drezdane ocupă locul prim. Voin deci a atrage atențiunea tuturor cumpărătorilor de motoare asupra anunțului ce apare în numărul de față al foii noastre.

Dela teatrul din Sibiu. Teatrul de sub direcțiunea dlui L. Bauer vine în ajutorul nenorociților din Italia; astăzi Vineri se va reprezenta drama lui Schiller „Mireasa dela Messina”, în favorul Italianilor de acolo. Nu încape îndoială, că sala are să fie plină.

Nu crede, că un rău trece dela sine. Dacă ești bolnav, trebuie să cauți momentan ajutor, căci o boală neglijată e un rău dublu. Tuss, durere de piept, bale, lipsă de apetit, răgușală, asudarea nocturnă, slăbiciunea, adesea premerg boalelor grele. De se arată asemenea simptome nu întârzi, ci comandă sirupul de miere de teiu alui Örkény, care împiedecă tusa și scuipearea de sânge, desface perfect flegma, delatăză asudatul nocturn, îmbunătățește apetitul, mărește greutatea corpului, ușurează răsuflarea, delatăză insomnia și împiedecă lățirea unei boale mai grele. Dacă comanzi o sticlă de probă cu cor. 3, sau o sticlă mare cu cor. 5, adresează epistola sau mandatul postal la Farmacia apotecarului în Budapesta, Iosefsring 64. Depot 90.

ECONOMIE.

Pentru prăsila de vite rassa „Pinzgau” curată.

Din Pianul-român ni se scrie: Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, precum se știe, dăruiește de un timp încoace câte unui membru al reuniunii în aproape fiecare an câte o vițea rassa „Pinzgau” curată, și aceasta cu scop de a se răspândi printre cultivătorii de vite acest soi mult superior vitelor noastre. Până acum dăruit a fost cu câte o asemenea vițea membrul reuniunii, George Bratu, ec. în Tilisca, Petru Sopa, ec. în Fofeldea, Ioan Cloșe, proor., în Boița, Nicolaș Iosif, inv. în Aciliu, Ioan Stăuleț, ec. în Ilimbav, Ioan Manta, paroh în Gurarăului și Simeon Gădinar, notar în Săcădate. În anul 1908 acest dar a fost hotărât a se da unuia dintre membrii cu locuința în comuna noastră Pianul-român. Comitetul central amintit a recercat zilele trecute primăria noastră să binevoiască a face în acest scop sortirea între membri. În 22 Ianuarie c. toți membrii Reuniunii amintite s'au prezentat în cancelaria comunală, unde în prezența membrilor primăriei comunale, s'a făcut tragerea la sorți, și fericitul eșit la sorți a fost vechiul membru al Reuniunii Vasile Dura, inv. pensionat, care a subscris un act de învoire, încheiat între dăruit și între comitetul Reuniunii, conform căruia dăruitul a primit îndatorirea de a ține vițeaua pentru prăsila, de a o supune la toate îngrijirile dorite și a o întreține cu nutreț bun și îmbelșugat; de a îngriji mai departe ca la timpul său să obțină dela vițea prăsila curată „Pinzgau” și de a pune la dispozițiunea Reuniunii primul vitel sănătos din prăsila vițelei. Țin a aminti, că comitetul a cumpărat vițeaua dăruită prin mijlocirea dlui Sergiu Medean, prot. și P. Opincariu ec. de vite din Sebeșul săsesc, dela Nic. Stricatu, econ. și cultivator de vite cu renume din Sebeșul săsesc, cu prețul moderat de 80 cor.; are vârstă de 3 luni și se numește „Rândunica”.

„Învingătorul.”

Teatru german.

Vineri: În favorul nefericiților din Sicilia: *Die Braut von Messina*, tragedie de Schiller.

Sâmbătă: *Iohann II*, operetă.

Fete și băeți

se desvoltă repede și bine și își pierd toate casurile de slăbiciune, dacă le procurați nutreământul de lipsă în forma

Emulsiunea lui SCOTT

cel mai bun dintre toate mijloacele de întărire, care în decurs de 32 ani a fost cald recomandată atât de medici cât și de moașe.

Emulsiunea lui SCOTT

e dulce ca crema și mai ușor de mistuit ca laptele. 3 (270) 4—5

Prețul sticlei originale cor. 2-50. Se găsește în toate farmaciile.

Copiilor și oamenilor cari

TUȘESC

prescriu medicii cu rezultat sigur

THYMOMEL SCILLAE

un mijloc ce delăturează flegma, alină și liniștește tusa convulsivă, ușurează răsuflarea. Sute de medici și au dat deja bune păreri despre surprinzătorul efect al Thymomel Scillae-i la tusa măgărească și a altor specii de tuse convulsivă.

➔ Rog întrebați medicul Dtră. ➔

1 Sticlă Cor. 2-20, franco contra trimerii prin mandat postal 4 Cor. 2-90. 3 Sticle 4 Cor. 7—, 10 Sticle 4 Cor. 20—.

Fabricare și depot general:

FARMACIA LUI B. FRAGNER

furnisor c. și r.

Praga III. Nr. 203 și la I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farmaciști în Budapesta.

Atenție la numele Preparatorului, fabricantului și a Marcei de apărare.

(345) 8—20

Cumpărați

„Calendarul Național”

Intocmit de foile naționale dela Orăștie, pe anul 1909.

E foarte frumos! Impodobit cu chipuri alese: Locurile sfinte: Grădina Getsimani în care a fost prins Domnul Christos, Biserica de pe sf. Mormânt alui Christos, vederea Ierusalimului și istoria lui; Chipuri din istoria națională: Sarmisegetuza, steag turcesc, steag românesc din războiul cu Turcii, și altele și altele! — Apoi de cetit: poezii frumoase, povești, schițe, glume, povești.

E o cărticică ce îngrijește de sufletul cetitorului, înbogățindu-l cu cunoștințe alese, înălțându-l în simțămintele naționale, și petrecându-l.

Dați-l, ca pe o carte de folos, în mâna întregului tineret din comună, ca și prin asta să stârniți dragostea de cetit la toți!

Prețul: numai 18 cr. (36 fil.) de unul. Celor-ce iau mai multe, pentru a le vinde, ca să aibă și ei ceva pentru osteneală, și trimit banii pentru dela 12 în sus, li-să dă cu nu mai 11 cr. (22 fil.) unul, având a-și plăti ei poșta la scoatere.

Dela 5—10 ex. e cu 13 cr. (26 fileri) unul, că la acestea trebuie să se plătească poșta la predare. (328) 5—5

Cereți-l la:

Administrația „Libertatea”

în Orăștie (Szászváros)

și la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Comerciu rentabil.

Se vinde din cauză de călătorie o întreprindere rentabilă și cu viitor, potrivită și pentru o damă singură.

A se adresa la administrația acestei foi. (19) 3—3

Răniri

de tot felul trebuie cu îngrijire păzite
contra necurățenilor

căci prin aceasta și cea mai mică rană se poate preface în rană rea și greu vindecabilă. De 40 ani numita alifie muietore: alifie de casă de Praga, e un mijloc de legat demn de încredere. Aceeași apără rănile, alină aprinderea și durerile, are efect bun și grăbește vindecarea.

Zilnic expedițiuni postale.

1 Dosă 70 bani. Se expediază franco în toate părțile monarhiei Austro-Ungare contra trimerii prin mandat postal 4 Cor. 3-16 4 Dose, 4 Cor. 7— 10 Dose.

Toate părțile ambalajului poartă marca legală (343) 5—20 de apărare.

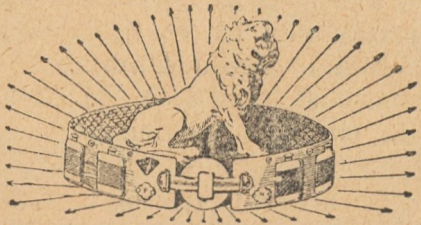
Depot general:

B. FRAGNER, furnisor c. și r.

Farmacia „LA VULTURUL NEGRU”, Praga, Kleinseite 203, Colțul str. Neruda. Depozite în farmaciile Austro-Ungariei și la I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farmaciști în Budapesta.

Chiar dacă ar costa
multe parale

tot ar trebui să cetească toată lumea comunicatul scris în limba populară, pe care l-a publicat institutul Electro-Vitalizer. Fără a mai cruța oboșala și cheltuielile resumează pe

baze științifice problemele fundamentale a vindecării prin electricitate și descrie pe cel mai ideal factor al acesteia aparatul

„Electro-Vitalizer”

în Ungaria nu s'a dat până acum publicității o asemenea carte, de aceea atragem atențiunea acelor cari suferă de o slăbiciune generală a nervilor, de slăbiciune sexuală, de insomnie, de dureri de cap, de dureri în spate, digestie defectuoasă, anemie, paralizie și neuralgie să cetească această carte interesantă și vor învăța din ea multe lucruri științifice. (1) 4—4

Această carte o poate căpăta oricine gratis și porto-franco, în plic închis, dacă se provoacă la acest zar și fără nici un obligament. Iar dacă ne cercetează le arătăm cu plăcere modul nostru de vindecare și le explicăm avantajele aparatului Electro-Vitalizer.

Inst. de consult. med. Electro-Vitalizer
BUDAPEST, Károly-körut 2 fêlem. 56.

Cupon pentru o carte gratuită.

Inst. de cons. medicale „ELECTRO-VITALIZER”
Budapest, Károly-körut 2, fêlem. 56.

Vă rog să-mi trimiteți gratuit și porto-franco în plic închis opul despre

Modul modern de vind. cu electricitate.

pentru (bărbați) (volumul care nu-l doriți trebuie șters.

Numele

Adresa

Dacă tușești,

dacă ești răgușit, dacă răsuflă greu, dacă asuzi noaptea, dacă ești plin de bale, dacă ai catar, dacă simți dureri în piept, acestea dovedesc că te-ai răcit sau că ai influență, totuși pot avea aceste simptome o însemnătate serioasă. Se recomandă deci cu insistență a împedeca mersul boalei. Spre scopul acesta se recomandă ca mijloc de casă:

Sirupul de miere de telu a lui Örkény lădat de mulți medici.

O mulțime de scrisori de mulțumită lătarese bine-făcătorul lui efect. O sticlă de proba din Sirupul de miere de telu a lui Örkény costă 3 Cor., o sticlă mare 5 Cor., 3 sticle se capătă cu 15 Coroane franco prin ramburs sau contra trimerii banilor înainte.

(337) 6—10

Unicul depot pentru Austro-Ungaria, la:

FARMACIA-APOSTOLULUI, Budapesta, Josefsring 64, Depot 90.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 34.

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

(13) 2—62

Cassa de păstrare (reuniune)
în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri.

Imprumuturi acoardă pe cambii, pe obligațiuni cu cavenți, pe ipotecă, precum și ca credite de cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

(339) 15—20

Direcțiunea.

Garanția cea mai intensivă.

Condiții de plată favorabile.

Fabrica drezdană de motoare, societate pe acții, una dintre cele mai vechi și mai mare

FABRICĂ DE MOTOARE

din Germania

liferează

Motoare și Locomobile

cunoscute de perfecte, durabile, precise, cu funcțiune sigură și cu mănare ieftină de

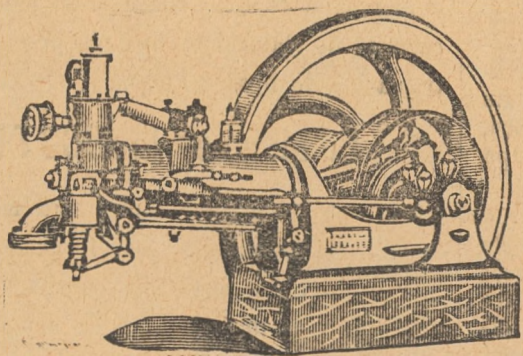
Benzin Uleu brut
Gaz Acetylin

Agenția generală și depositul

IGNÁZ GELLERT et CO., Budapesta, Teréz körut 41.

(371) 5—12

Telephon Nr. 12—91.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanți de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (150) 31—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru proadustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Pretcuranturi ilustrate gratis.

